

Helsingin Sokeaintalo-Säätiö PENGERTALO

Pengertalon rakentaminen Helsingin laitamille (Kallioon) osoitteeseen Pengerkatu 11 oli aikoinaan suuri tapaus. Näin Helsingin Sanomat kirjoitti 1.3.1928:

Juhlallisuus Sokeaintalon perustuksella

Eilen, helmikuun 29. 1928, kun louhintotyöt alkoivat Sokeaintalolla, Pengerkatu 11, pidettiin paikalla pieni juhlallisuus, joka sokeiden maailmassa oli tavallaan historiallinen. Saapuvilla oli m.m. Helsingin Sokeainyhdistyksen puheenjohtaja tehtailija K.J. Harinen, talon piirustusten laatija, arkkitehti Olavi Sahlbom, sekä sokeain yhdistyksen sihteeri, kamreeri A. Heliä. Kun 50 kuutiometriä 7 dynamiittikilon vaikutuksesta murskaantui, lausui kamreeri Heliä: 'Haluaisin huutaa kaiken kansan kuultaviin: 'Tasoittukoot tiet ja avautukoot ovet valoisamman tulevaisuuden taivallukseen yhtä rivakasti kuin nyt tämä kallio kaikkooa, tehdäkseen tilaa sokeitten suojain seinämille.'

Talo valmistui, asukkaat muuttivat sisään ja vuodet ja vuosikymmen kuluiivat, kunnes huomattiin, että talo oli rapistunut kuin varkain ja peruskorjaukseen pitäisi olla 3-4 miljoonaa euroa. Talon omistaja, Helsingin Sokeaintalo-Säätiö, tarvitsi apua, mutta sitä ei tahtonut löytyä ennen kuin De Blindas Vänner - Sokeain Ystävät ry otti peruskorjauksen vastuulleen ja Helsingin Sokeaintalo-Säätiö siirtyi sen hoitoon.

Helsingin kaupunki auttoi sijoittamaan Pengertalon asukkaat remontin ajaksi, mistä kaupungille kuuluu suuri kiitos. Nyt yli vuoden kestänyt peruskorjaus on ohi ja kaikki halukkaat ovat päässeet palaamaan kunnostettuun Pengertaloon.

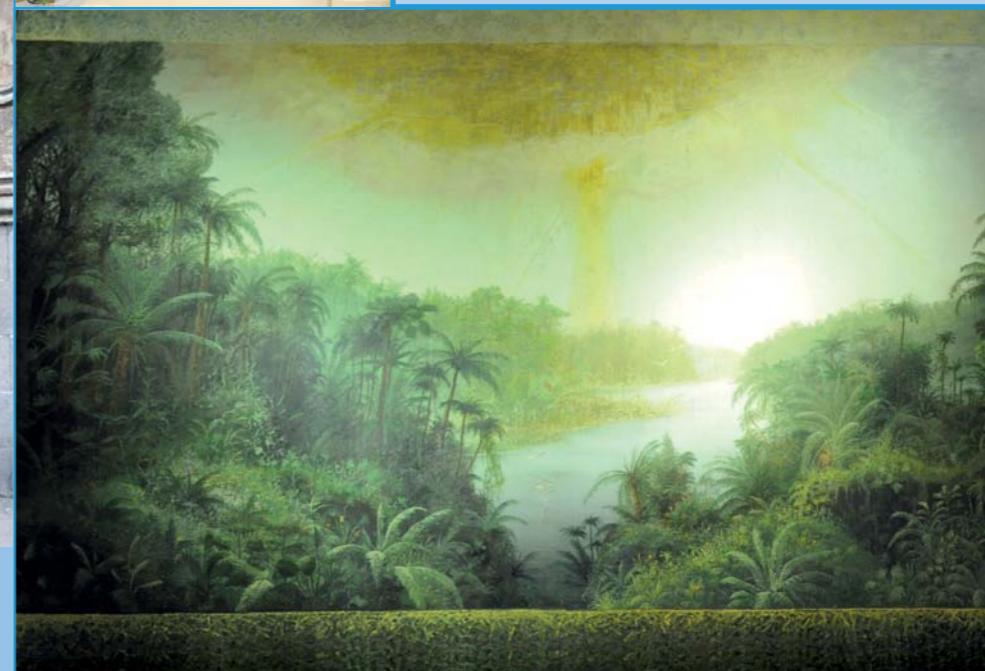
Uusitussa Pengertalossa on 52 vuokra-asuntoa. Vuokrataso on edullinen, mutta laskelmissa on otettu huomioon, että Pengertalo pysyy kunnossa, vaadittavat korjaukset voidaan tehdä ja talo säilyy tulevaisuudessakin näkövammaisten käytössä.

Talossa ennen remonttia olleet työtilat ovat siirtyneet Sokeain Ystävien Käsityökeskukseen, mutta Pengersali ja Pengertupa jatkavat Pengertalossa, samoin Ryhmäteatteri. Helsingin ja Uudenmaan näkövammaisten ylläpitämä Pengertupa tarjoaa edullista tai ilmaista apua näkövammaisille ja mahdollistaa näin monien näkövammaisten asumisen Pengertalossa.

Raha-automaattiyhdistys on tukenut merkittävästi Pengertalon peruskorjausta.

Helsingin
Sokeaintalo-Säätiö
PENGERTALO
De Blindas Vänner
Sokeain Ystävät

TURVALLISTA ASUMISTA

Minulla on ilo ja kunnia saada esitellä peruskunnostettu Helsingin Sokeaintalo eli Pengertalo, tuttavallisesti Penkku. Sokeain Ystävät ry on teettänyt taloon lähes vuoden kestäneen remontin, joka nyt on valmis.

Uusitussa Pengertalossa on 52 vuokra-asuntoa, joista suurimmassa osassa vuokralaisena on näkövammaisen. Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota turvalliseen ja viihtyisään asumiseen. Pengertalossa on turvaratkaisuja, jotka olisivat hyviä kaikissa asunnoissa, kuten liesivahti, joka katkaisee liedestä virran tulipalon uhatessa tai kosteusanturit, jotka laukaisevat kovaäänisen hälytyksen vesivuodon alkaessa.

Kaikissa asunnoissa on verkkoon kytketyt palovaroittimet, joista ei tarvitse huolehtia. Jokaisessa asunnossa on valmiina myös sammutuspeite.

Näkövammaisten elämää helpottavia ratkaisuja ovat muun muassa äänimajakat, jotka ilmaisevat ulko-ovien sijainnin, opastusraidat lattioissa, erityisvalot portaiden ylä- ja alapäässä ja monet muut yksityiskohdat. Esimerkiksi sähköpistokkeita on moninker-

Puheenjohtaja
Ture Tähtinen
Sokeain Ystävät ry
Helsingin
Sokeaintalo-Säätiö
ture.tahtinen@sry.fi

SOKEAIN YSTÄVÄT RY

Pengertalon omistaa Helsingin Sokeaintalo-Säätiö. Se siirtyi Sokeain Ystävät ry:n hoitoon tammikuussa 2009. Sokeain Ystävät ry, Suomen vanhin näkövammaisjärjestö, on nyt teettänyt talossa perusteellisen remontin.

Sokeain Ystävät ry:llä on Pengertalon lisäksi hallinnassaan useita kiinteistöjä, mm. huoneistoja ja liiketilaa Kapteeninkadulla sekä Käsiyökeskus ja toimistotalo Petaksentiellä. Se on myös pelastanut Loma- ja kurssikeskus Onnelan näkövammaisten käyttöön.

Sokeain Ystävät ry on omavarainen, säätiömäinen yhdistys, joka ei saa valtionapua. Sen tarkoitus on auttaa näkövammaisia. Se myöntää kuukausittain suoraa tukea näkövammaisille mm. kodinperustamista, opintoja, lomaa ja laitehankintoja varten ja avustaa vaikeissa taloudellisissa tilanteissa. Yhdistys myöntää apurahoja silmä lääketieteelle ja jakaa vuosittain tiedonvälityspalkinnon ja Vuoden näkövammaistyöntekijä -palkinnon. Vuonna 2009 yhdistys myönsi avustuksia, apurahoja ja palkintoja 258 000 euroa.

PENGERTALON YHTEYSTIEDOT

Helsingin Sokeaintalo-Säätiö

c/o Sokeain Ystävät ry
Petaksentie 2-4
00630 Helsinki
Puh: 09-761176
Fax: 09-761175
E-mail: sihteeri@sry.fi
www.sry.fi

Puheenjohtaja Ture Tähtinen
Puh. 09-761176
E-mail: ture.tahtinen@sry.fi

Sihteeri Miia Jalonen
Puh. 040-416 6600
E-mail: sihteeri@sry.fi

Isännöitsijän toimisto

Oy Estlander & Co Ab
Annankatu 25
00100 Helsinki
www.estlander.fi

Huoltoyhtiö

Kanta-Helsingin Kiinteistöhuolto Oy
Puh. 040-588 7729

Esitteen pvm. 15.3.2010
aDigi Oy / textix.net

taisesti tavalliseen asuntoon verrattuna ja ne ovat korkeammalla.

Talossa on puhuva hissi, joka selkeällä äänellä ilmoittaa missä kerroksessa ollaan.

Pengertalo on ensimmäisiä kokonaan savuttomia kerrostaloja. Tupakointi on kielletty kaikissa tiloissa niin asukkailta kuin vierailtakin.

10 MB:n laajakaista on näkövammaisille ilmainen ja myös kaapeli-tv näkyy.

Esittelemme ylpään ja mielellämme Pengertaloa. Uskomme, että asukkaat viihtyvät uudessa turvallisessa ja savuttomassa kodissaan

Malli: Miia Jalonen, Sokeain Ystävät ry:n sihteeri.

Pengertalossa turvallisuuden on kiinnitetty erityistä huomiota. Suurin osa talon asukkaista on näkövammaisia.

Pengertalo on Suomen ensimmäisiä savuttomia taloja. Tupakointi sen kaikissa tiloissa on kielletty niin asukkailta kuin heidän vierailtaankin.

Vuonna 2009 tulipaloissa kuoli 104 ihmistä. Noin kolmasosa paloista alkoi tupakasta.

1. Liesivahti katkaisee virran

Kaikkien Pengertalon asuntojen liesituulettimeen on asennettu Safera-liesivahti. Se katkaisee hellasta virran, jos savua tai lämpöä kehittyä liikaa ja tulipalo uhkaa. Järjestelmä laukeaa myös, jos liesi jää päälle liian pitkäksi aikaa – eli liesipaloja Pengertalossa ei voi sytyä.

2. Vesivahti hälyttää

Jos astianpesukone alkaa vuotaa, keittiön hana peltää tai vesivahinko uhkaa jostakin muusta syystä, liesituulettimen hälytys alkaa huutaa. Järjestelmään on kytketty vilkkuva valo, joten myös huonokuloiset havaitsevat vesivuodon. Keittiön allaskaapeissa on kosteusanturit, jotka laukaisevat hälytyksen pienestäkin ylimääräisestä kosteudesta.

HELSINGIN SOKEAINTALO-SÄÄTIÖN PENGERTALO

TURVALLINEN SAVUTON KOTI

3. Sähköverkkoon liitetyt palovaroittimet

Kaikissa Pengertalon asunnoissa on vähintään yksi suoraan sähköverkkoon liitetty palovaroitin, joten sen paristosta ei tarvitse huolehtia. Suurissa asunnoissa on kaksi palovaroitinta. Jos palovaroitin aktivoituu ja hälyttää, se katkaisee virran koko huoneistosta.

4. Kotona/poissa -kytkin

Kytin katkaisee ja kytkee sähkön keittiön työtasovalaisimeen, työtasopistorasiaan ja lieteen. Kytin sijaitsee ulko-oven vieressä ja sen tunnistaa punaisesta linssistä.

5. Sammutuspeitteet kaikissa asunnoissa

Jokaisessa asunnossa on ensisammutukseen tarkoitettu sammutuspeite.

6. Ovipuhelinjärjestelmä ulko-ovissa

Asuntojen ulko-ovissa on uusimmat Abloyn Sento-lukot. Kuhunkin asuntoon on kolme avainta. Lisävaimet tilataan isännöitsijältä, jolloin ne myös kirjataan asukkaaksi nimiin. Kiinteistön porrasovissa on ovipuhelin eli vieras pääsee sisään vain ilmoittautumalla. Koodeja ei ole, joten niitä ei voi myöskään käyttää väärin.

7. Kulunvalvonta yleisissä tiloissa ja kiinteistön porrasovissa

Talon sisätiloissa on kulunvalvonta. Jokaisella asukkaalla on muovinen Bewator-avainkortti, jota näyttämällä pääsee porrasovista, kellariin ja muihin yleisiin tiloihin sekä saunaan ja pesutupa omalla vuorolla. Tiedot kirjautuvat keskusjärjestelmään, josta yleisissä tiloissa menemisiä ja tulemisia voidaan tarkastella tarvittaessa.

8. Pyöristetyn kulmat kalusteissa

Kaikissa kiinteissä rakenteissa ja kalusteissa on pyöristetyn kulmat. Esimerkiksi kylpyhuoneessa ei ole teräviä kulmia.

Helsingin Sokeaintalo-Säätiön Pengertalo lyhyesti: arkkitehti Olavi Sahlbom 1927, louhintatyöt alkoivat 1928, talo valmistui 1929, peruskorjaus 2009. Pengertalossa on 52 vuokra-asuntoa, joista suurin osa on vuokrattu näkövammaisille. Ryhmäteatteri on toiminut Pengertalossa vuodesta 1982. Talossa toimii myös Pengertupa ja vuokrattava Pengersali.

9. Tummat seinät vesikalusteiden takana

Kylpyhuoneiden seinät ovat valkoiset ja tummia laattoja on käytetty korosteväreinä vesikalusteiden (allas, suihku, WC-istuin) takana, kuten myös koko lattiasa.

10. Häikäsemättömät valaisimet

Huoneistojen eteisissä ja kylpyhuoneissa on käytetty häikäsemättömiä valaisimia (opaalilasia), kuten myös kaikissa yleisissä tiloissa.

11. Sähkökytkimissä hyvä kontrasti

Asuinhuoneiden sähkökytkimet sekä osa pistokkeista on varustettu tummalla kauleksella niiden havaitsemisen helpottamiseksi.

12. Äänimajakat

Pengertalon ulko-ovien ja saunan käytävän poistumistien yhteydessä on äänimajakka, joka lähettää valinnan mukaan joko linnunlaulua tai naksutusta, josta näkövammaisen voi päätellä oven sijainnin. Äänimajakka kertoo oikean poistumissuunnan.

13. Tärinäraidat

Talon yleisten tilojen lattioissa on kolmiulotteiset kohoumat, joita voi seurata valkoisella kepillä. Näitä listoja kutsutaan tärinäraidoiksi, koska ne aiheuttavat keppiin ”tärinää”.

14. Merkkivalo rapuissa

Portaiden ylin ja alin porras on ilmaistu erillisellä valolla niin että portaiden päättymisen tai alkaminen on helppo havaita.

15. Raidat portaiden seinissä

Talon kellariin johtavien portaiden seiiniin on maalattu vaaleat raidat, jotka erottuvat heikkönäköiselle.

16. Erityisvalaistut ja -kahvoitetut ovet

Ulko-ovet on erikoisvalaistu niin, että ovet

näkyvät mahdollisimman selkeästi.

17. Sähköpistokkeet korkealla

Talossa on lähes kaksinkertainen määrä sähköpistokkeita. Ne on tavallisesta poiketen sijoitettu noin 80 sentin korkeudelle lattiasta, joten ne ovat helpommin saavutettavissa.

18. Huoneennumero pisteillä

Jokaisen huoneen numero on kirjoitettu pistekirjoituksella oveen ja sisäänkäyntien yhteydessä oleviin ovipuhelintauluihin.

19. Puhuva hissi

Pengertalossa on puhuva hissi, joka sanoo mihin kerrokseen on saavuttu, esimerkiksi ”kerros kaksi”, ”kerros kolme”. Puhe on selkeää ja kovaäänistä.

20. Koneellinen ilmanpoisto

Huoneistoissa on koneellinen ilmanpoisto eli tuuletus hoituu automaattisesti talon puolesta. Ilmastointikoneissa on portaaton säätö taajuusmuuntajien avulla.

21. Automaattisesti säätävä tuuletusventtiili

Jokaisessa asunnossa on ilman lämpötilan mukaan säätävä tuuletusventtiili eli lämpimällä ilmalla venttiili on kokonaan auki, kylmällä pienimmillään.

22. Ikkunoiden avautumista rajoitettu

Ikkunat on salvattu turvahaalla niin, että ne aukeavat vain joitakin senttejä, mutta mahdollistavat tuuletuksen tehostamisen.

23. Lämmityksen säännusteohjaus

Pengertalossa on ennakoiva lämmitysohjaus, joka lisää asumismukavuutta, koska se ottaa jo etukäteen huomioon myös tuulevan sään.

24. Kaksi asuntoa liikuntarajoitteisille

Pengertalossa on kaksi liikuntarajoitteisille saavutettavaa asuntoa eli niihin pääsee pyörätuolilla. Kaikki toiminnot on sovitettu pyörätuolilla liikkuvan tasolle keittiötä ja invawc:tä myöten.

Pengertalon konsulttina on toiminut esteettömyysasiamies Hanna-Leena Risänen.

25. Ilmainen laajakaista

Pengertalon näkövammaisilla asukkailla on käytössään 10 MB:n laajakaista ilman veloitusta. Myös kaapeli-tv on veloitukseton.